

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Voca apare în fiecare
Sămbătă

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.**Anul XIX.****Blaj, 27 Februar 1909.****Numărul 8.****Turme fără păstori.**

Wir sind eines Herzens, eines
Bluts

Wir sind ein Volk und einig
wollen wir handeln

Schiller.

Tot mai mult ne bate la ochi un fenomen nou, necunoscut în viața noastră publică, că interesele, se zicem aspirațiile preoțimeii au ajuns în colisiune cu interesele, cu cauza poporului nostru și, în urma conflictului acesta, sunt tot mai dese cazurile, că s'au păstorul parăsește turma sau invers, turma își lasă păstorul, și merge înainte după cum o taie capul. El acesta un fenomen nou primejdios, care dacă s'ar lăți ar aduce cel mai desăvârșit desastru asupra bisericeii și neamului nostru.

Cum se poate aceasta ne întrebăm cu toții? În toate luptele noastre naționale, bisericești, economice, culturale pe cine am avut în frunte? Oare nu preoțimea? Oare nu preoțimea a mers înainte cu crucea, cu entuziasmul, cu flacăra iubirei de cauză, insufând încredere, curaj, îmbărbătând pe cei timizi și domolind pe cei nesocotiți? Luați istoria în mână și căutați de au fost cândva altele interesele preoțimeii decât ale poporului nostru, de a luptat cândva în altă tabără poporul și în alta preotul, de s'a arătat undeva și a fost cândva antagonismul se zicem dușmănia poporului, față de preoții săi după cum cetim, că s'a întâmplat aceasta la Oravița? Că au fost preoți rătăciți și în alte vremuri, că au bruscat sentimentul public, că au desconsiderat marile interese ale neamului nostru, admitem, dar de acestia au fost puțini, ici—colo unul—doi—rari nantes în gurgite vasto — dar că aproape toți ca o masă compactă, fără deosebire de confesiune, se parăsească poporul — v-ați putut închipui cândva lucrul acesta?

Se dăm mulțumită lui Dumnezeu, că avem de a face cu un caz de natura aceasta singuratic,

izolat, dar chiar pentru că este atât de izbitor, de frapant nu-l putem trece cu vederea.

Nu ne-am ocupă de el chiar în locul acesta, dacă nu ne-ar inspira cele mai mari îngrijiri. Căci nu putem să nu ne punem întrebarea după aceste: Bine d'apoi aceasta va se însemne o nouă eră în viața noastră națională, că păstorul își va părăsi turma sa, că își va caută și află interesele sale pe alte căi, cu totala desconsiderare a intereselor poporului păstorit de dânsul, respective cu totala desconsiderare a marilor interese a neamului său? Vrea să fie primul pas, să devieze de pe calea aceea, care i-a brăzdat-o istoria, și pe care au mers părinții nostri în misiunea lor tradițională?

Poate cândva preoțimea noastră să se gândească la aceea, că interesele, aspirațiile ei pot se fie altele decât acelea, pe care le are poporul român?

Se nu creadă cineva, că din interes particular discutăm chestiunea aceasta și că noi trecem cu vederea mizeria și năcazurile cu care să luptă preoțimea noastră, că noi în luptele noastre am fi cândva în stare se jertfim interesele cele mai vitale ale preoțimeii noastre fără nici o nădejde de izbândă. Noi chiar pentru că avem în vedere cele mai vitale, de viață interese ale preotului, expunem tema aceasta, căci tare ne temem nu cumva cei mici de suflet, cei timizi, să ajungă pradă în mâinile viclenilor și a acelor, cari în favorul lor vânează după bunuri streine și pentru promisiuni și vorbe înșelătoare să se depărteze dela turma, ce o păstoresc, se ajungă în dușmănie cu poporul nostru credincios, pângărind cinstea, entuziasmul și dragostea preotului nostru în ochii credincioșilor săi pentru totdeauna. Nici să fie cineva momit, că prin desertarea sa de lângă popor își va asigura șie-și congrua pe vecie, pentru că

pe cum în trecut nu ținuta unuia, nici a tuturor, au determinat resolvirea congruei, tot astfel nu purtarea unuia, nici a tuturor va determina aceasta chestiune, ci alți factori mai importanți și alte împrejurări mai mari o vor rezolv-o.

Interesele mai mari ale bisericeii noastre, ale neamului nostru pretind, ca preotul să nu se depărteze de popor. Și pretinde aceasta însuși interesul de stat. Un singur om, are pe sate și statul, a cărui autoritate, elocuență, cinste și prudență stăpânește — trebuie să stăpânească poporul — și acela e preotul. Informați-vă numai și vedeți, că însuși actualul ministru de culte câte cerculare a dat cătră ordinariate, rugându-le și îndemnându-le, ca să recerce preoțimea să predice, să lucre, ca poporul dela sate să ducă o viață morală, cum-pătată și cinstită. Aceasta o cere interesul de stat. Ei, dacă este așa, dacă cuvântul preotului vrem să aibă efect și vrem ca munca lui să aducă roade, atunci preotul — nu se poate depărta dela popor. Ce autoritate va mai aveă acel preot, care în contra poporului său întreg aleargă în tabera contrară? Gândiți, că acela va mai puteă fi cândva „părintele“ credincioșilor săi?

Și să nu desconsiderăm primejdiile ce ne încunjură. Socialismul și principiile anticreștine și antibisericești se lătesc mereu. Pocăiții ocupă teren tot mai mult. Indiferentismul religios ne amenință de toate părțile și în fața acestor primejdii preotul are lipsă de toată autoritatea, știința și iubirea lui de popor, ca să le poată întâmpina.

Noi deci nu ura poporului să ne-o atragem, ci iubirea lui.

Să ne gândim numai la aceea, că suntem un popor, avem o limbă, o inimă, și atunci ne vom convinge, că avem aceleaș interese. Altcum rămânem păstori fără turme.

Spiritul lui Șaguna. În „Neamul românesc“ Nr. 12 a. c. dl Iorga luând notiță despre articlii noștri de sub acest titlu, observă: „de condamnat atacurile împotriva lui Șaguna, care au început în „Unirea.“ Punctul de vedere confesional al marelui Mitropolit e firesc, dar nu e firesc, ca el să fi fost pentru neamul său un om mare.“

Pe cât de mult ne bucurăm, că dnul Iorga dă atenție foii noastre, pe atât de mult ne doare, că aceasta atenție de multe ori nu poate fi, decât numai fugitivă. Căci dacă dl Iorga ar fi petrecut cu toată atențiunea cele scrise de noi, altcum ne-ar judecă.

Noi nu am făcut atac împotriva lui Șaguna. Atacul l-a săvârșit însuși Șaguna, denunțându-ne pe ascuns la mitropolitul Nifon, și l-au săvârșit nemijlocit revistele, cari chiar acum au scos scrisoarea aceea din pravul arhivei din Sibiu și-au dat-o publicității, vezi bine, ca să contribuie — și la aceasta drept au — la cunoașterea cât mai perfectă a lui Șaguna. — Nici n-am atăcat punctul de vedere confesional al lui Șaguna, întru cât e firesc, ci tutru cât e fals, nefiresc. Firesc e aceea, că un arhieru să aperse confesiunea sa, să o țină mai adevărată, ca cealaltă, dar nu e firesc, că un arhieru să bârfească o altă confesiune cu neadevăruri, scornituri, calumnii. Asta-i nefiresc; și câte rele se trag de aci, mai bine le știe dnul Iorga, care a călătorit prin ardeal și aproape în fiecare sat a aflat urmările acestui spirit „firesc.“ — Noi am accentuat și am subliniat, că numai într'atât ne ocupăm aici de Șaguna, în ce privește spiritul lui în chestia noastră confesională; altcum îl recunoaștem de marele bărbat al națiunii. Nici nu am atăcat ori hulit acest spirit, ci după ce am constatat existența lui până azi ne-am exprimat dorul, de a-i vedea odată perită sămânța.

Despre acestea încă să ieie act „Neamul românesc.“

Dr. N. O. B.

Gedeon. Radu Kupár făcea mai înainte politică pentru fericirea neamului unguresc. Nu i-se părea însă potrivit, ca sub nume românesc (Kupár!) să facă politică pentru fericirea Ungurilor, de aceea prin un botez de 5 pițule și-a circumcis numele familiar în Gedeon, nume original unguresc. Cu aceasta însă tot n-a ajuns la nimic. A încercat deci o nouă slujbă: să facă el politica pentru fericirea neamului românesc, și cu numele circumcis. După modul său de vedere, propriu tuturor idealistilor de căpătuire, scrie în foaia partidului poporal din Pesta, el care înainte cu câțiva ani își bătea pieptul, că e independist, și spunea, că numai o politică independistă (Kosutistă) poate mântui poporul românesc.

Abstrăgând dela aceea, că Gedeon Rezső și în politică vede foarte rău, îi contestăm cu desăvârșire dreptul de a vorbi în numele neamului românesc și pentru binele neamului românesc, de care el nu se ține nici cu trupul, nici cu sufletul, și tocmai de aceea nici când nu poate înțelege politica românească adevărată, deci nici cuvântarea, ce a rostit-o mai pe urmă în dietă Dnul Maniu. Dnul Maniu a vorbit din inima și sufletul tuturor Românilor adevărați, cari doresc o fericire dăinuitoare pentru țara aceasta nefericită, și cari sunt conștii de drepturile ce compet unui popor, pentru cari simt, că sunt datori să lupte cu ori ce jertfă.

Dnul Gedeon atunci eră în apele sale, când slujă slavonește în biserica universității din Pesta, și azi poate i-ar ședeă mai bine în cea din suburbiul Elisaveta din Pesta. Noi, și ca Români și ca uniți ne mulțumim de serviciile dsale.

REVISTE.

Afaceri interne. Marele ziar „Deutsches Volksblatt în numărul dela 10 Faur n. se ocupă cu chestia congruei și arată cât de nedrept s'a croit aceea pentru preoții greco-catolici, cărora de sute de ani li-s'a promis să fie împărtașiți cu aceiaș măsură ca și romano-catolicii.

România. Marele colegiu electoral, constător din membrii sfântului Sinod, membrii senatului și a camerei, au ales de Mitropolit primat pe P. S. Sa *Atanasie Mironescu*, fostul Episcop de Râmnic-Noul Severin. De abia implinind 53 ani, Sfinția Sa se pare cel mai chemat să ocupe scaunul de Mitropolit-Primat. Studiile teologice le-a făcut la universitatea din Cernăuți, unde s'a distins prin osăbită dragoste pentru muncă. S'a ocupat și cu literatura ales cea bisericească publicând mai multe opere de valoare. A condus 11 ani eparhia de Râmnic Noul-Severin.

Tot atunci a fost ales de Mitropolit al Moldovei și Sucevei P. S. Sa Episcopul *Pimen Georgescu*, fost mai înainte al Dunării de jos. Are vrâsta de 56 ani și de 7 ani a condus Eparhia Dunării de jos. Fost profesor al facultății teologice și director al seminarului central, a

FOIȚĂ.

Orfana.

O șoaptă 'ngânată de arfă
Își vâzură cântecu 'n aer;
Din trista-i cântare descoper
Al inimii zbucium și vaer.

Luceferii lacrimi de aur
Coboară din zariștea lină,
Iar vântul în jalnicu-i freamăt
De milă și dânsul suspină.

Doinirile arfei zdrobite
Se-ascult cu atâta durere...
Deodată suspinele crude
Se pierd prin a nopții tăcere.

Dorisem se văd cântărețul
Ce noaptea pe drumuri rămâne,
Eră o copilă orfană,
Cerșind o bucată de pâne.

Dela Bistrița.

Icoane din viață.

(Continuare).

II.

La hotelul, unde mă îndatinam a lua prânzul, umblă și un domn curios, un om înaintat în vârstă. Toți îl cunoșteau după obiceiul cel aveă, de a se rugă totdeauna înainte și după prânz. Nu-i pasă nici de privirile pline de mirare ale unora, nici de surisul ironic al altora. El rămâneă consecuent și se rugă. De mult doriām, a-i face cunoștința. Într'o zi m-a ajutat norocul. Ședeă tocmai lângă un cunoscut de al meu și conversau. Eu mă apropiu de masă și cunoscutul meu mă prezintă.

— Eugen A., oficiant în ministeriul de culte, mi-se recomandă el.

Mă așez la masă. Povestim multe de toate. Deodată cunoscutul se depărtează și rămânem amândoi cu dl A. Doriām să-l cunosc mai deaproape, vream să-i știu viața. Un noroc deosebit m-a ajutat și acum. În butonieră aveă o fundă roșie.

— Imi dai voie dle, îl întreb, să știu, ce semn de distincție reprezintă funda din butonieră?

— E un suvenir dle un suvenir vechi dela împăratul Maximilian, pe care l-au ucis supușii săi în Mexico.

— Cum, dta doar ai fost cu el?

— Da, răspunde cu ochii înviorați par'că de o amintire, da am făcut parte din garda lui, și am trăit trei ani în America. Semnul acesta îl port bucuros, căci știu, că bietul Maximilian, deși poate n'a trăit creștinește, a murit cum se cuvine unui creștin. Celea trei zile din urmă le-a petrecut în societatea confesariului său. S'a mărturisit, s'a cuminecat și așa după credința noastră el este în ceriu.

— Nefericitul de el, zic eu, așa de tiner a trebuit să cadă jertfă răutății omenești.

— O nu, răspunde dl A., eu zic, că de loc nu e nefericit. Pentru că pentru noi nu aceea e de interes: când murim, ci mai vartos: cum murim. Și apoi poți dta numi nefericit pe acela, care înainte de moarte cunoaște pe Hristos, și moare în statul grației?

Am rămas uimit de răspunsul acesta. Nu credeam, ca în capitală, în această Mesină și Coreggio, se aud astfel de vorbe — din gura unui laic.

El îmi găci eugetul și continuă.

— Dle, eu cred în întâmplare. Tot ce să întâmplă, e din voia providenței dumnezești. Deci sunt convins, că nici pe noi nu întâmplarea ne-a adus împreună. Ascultă-mă dară. Vreau să-ți spun unele momente, din viața mea, cari pe deplin îți vor lămuri rostul vorbelor mele. Dta ai studiat teologia, eu nu. Pe mine m-a învățat viața. Cred, că te va interesa, ce-ți voi spune, căci semi-

dat dovezi totdeauna de multă pricepere și tact fin.

Duminea trecută amândoi Mitropoliții au primit investitura din partea M. S. Regelui, după care I. P. S. Sa Atanasie s'a și instalat ca Mitropolit al Ungro-Vlahiei. Se speră mult bine dela noii Mitropoliți pentru biserica atât de decăzută a fraților de dincolo.

CORESPONDINTE.

Dela Beiuș.

17 Faur n.

În multe rânduri, multe bune și frumoase s'a scris despre Internatul Pavelean de fetițe împreună cu școala civilă din Beiuș, și nu fără cauză, căci acest Institut, în ori ce privință rivalizează cu ori care din patrie, ce nu odată vrând-nevrând a trebuit să mărturisească încă și acei străini de neamul nostru, cari sunt puși și trimiși spre inspecțiunea și controlul lui.

Pe lângă excelenta educațiune religioasă-morală și curată românească, în carea să împărtășesc scumpele odresle a neamului nostru, în acest Internat se pune mare grijă pe însușirea artelor frumoase, a manierelor fine, pe dezvoltarea gustului bun și ținuta corectă și plăcută a corpului. Despre elevele Internatului au dat eclatantă dovadă în 14 Februarie a. c. cu ocaziunea examenului de dans. În fieștecare an e datină a se ține astfel de examen, dar cel din ăst an a întrecut pe toate din ceilalți ani, atât ce privește reușirea, bogăția programei, cât și

mulțimea oaspeților. Meritul principal al reușirii l-i are în veci neobositul și de toți admiratul Rector al Internatului Prea On. Alexandru Gera dirigintele domeniului Episcopesc, care pe lângă multele afaceri, ce le are cu administrarea vastului domeniu, nu pregetă a se jertfi pe sine, a-și mistui avutul său, sănătatea sa, ci cu un zel neîntrecut, neobosit ocrotește, îngrijește și cărmuiește acest focal de cultură românească, în spiritul marelui Fundator, fericitului Episcop Pavel, în spiritul blândetei și a dragostei către neam.

E lucru firesc, că un părinte l-și iubeste pruncii săi, dar e proverbială, e fenomenală iubirea, afecțiunea ce o are Dl. Gera față de eleve în genere, și separat față de fieștecare fără deschilinire.

Păcat, mare păcat, că sunt părinți, încă și preoți, cari preferesc institute străine, față de acest Institut, în care forțele didactico-educatoare sunt de cel mai înalt nivel, iar îngrijirea și dragostea părintească este substituită în mod așa învederat.

Deși am frică, că deja și prin mărturisirile aceste voi fi vătămat cunoscuta modestie a Prea On. Dsale, — totuși mă simt îndemnat a remarcă încă un netăgăduit merit a Dsale, care și l-a câștigat prin niuzința încheșării armoniei între familiile culte române învrășbite din Beiuș, unde, ca în multe părți, disharmonia, provenită din „oarba trușie“, egoism și alte păcate dominante și caracteristice inteligenței române, l-și aduce roadele sale dezastruoase. — Ocaziune conducătoare la acest scop a fost și de aceasta dată examenul de dans a elevelor Internatului Pavelean, la care au luat parte mai toate familiile culte române din Beiuș, lăsând, bare-mi pe aceasta sară, la pragul Internatului, invidia, trufia, sumetia și egoismul, pentru că „locul acesta sfânt

este,“ pe care numai cu inima curată, cu armonie și conțelegere frățească se poate păzi.

Însuși examenul de dans al elevelor s'a început la oarele 6 d. m. fiind de față mulți părinți, încă și din depărtări mai mari, cari cu lacrimi de bucurie priveau la micile dansatoare.

Programa examenului a fost foarte variată.

Elevele instruite de iscusita maistră Doamna Morschl împărțite fiind în trei grupe, sau afirmat de bune dansatoare, dexteritatea cu care săvârșiau figurile complicate ale dansurilor moderne, plastica, ținuta și elasticitatea corporală a stors admirațiunea și aplausele nesfârșite a celor prezenți după fieștecare punct din programă. Mult au plăcut Hora, Romana și dansul alegoric cu tablou, cari au trebuit bizate.

Însuflețirea părinților și a oaspeților a ajuns la culme, când afară de program, elevele sub conducerea profesoarei de muzică Dșoara Gavriela Pal ne-au suprins și cu un scurt concert prin perfecta predare a pieselor: „Hora junilor“ de Musicescu, „Fetele casnice“ de Popovici. — „Dâmbovița“ de Costescu și „Sună buciul de alarmă.“ de Simonescu, cari asemenea au trebuit bizate.

Acest festival s'a ținut în sala de prânzit a Internatului, care a fost frumos decorată în front cu icoanele P. S. Sale Episcop Demetriu și a în veci pomenitul Episcop Mihail Pavel. Chipul blând a marelui Fundator și binefăcător a săracilor și orfanilor pareă a reînvia, ochii senini pareau a exprima îndestulire, dreapta lui pareă a chema la sine pe acelea, pe cari atât de mult le-a iubit și pentru cari atât de mult a jertfit, ca să le mai binecuvinte odată, să le asigureze, că spiritul său veghia și va veghia asupra lor și asupra „lucrurilor mânilor sale...“

narul unde vă cresc pe D-voastră, vă dă ce e drept teorie, dar praxa, praxa o propune viața.

Eu în etate de 25 ani eram căpitan la cavalerie aici în Pesta. Trăiam o viață, ca toți ofițerii. De Dumnezeu, de religie nu mult îmi păsa. Odată însă m-a lovit o boală grea, în urma căreia am fost silit să părăsesc armata. Umblat-am pe la medici, umblat-am pe la scâlzi. Dar acestea din urmă se dovediră de neputincioase față de morbul meu, iar medicii m-au declarat de incurabil. Eram osândit la moarte atât de tiner și atât de încărcat de nădejdi. Amărât, desperat m-am retras la părinții mei în provincie. Îmi așteptam moartea. Într-o dimineață vine la mine un țăran și-mi zice: „Dle, dacă vrei să trăiești, mergi mâne la biserică, și ascultă sf. slujbă.“

Ce n-aș fi făcut, numai să-mi redobândesc sănătatea. Ei, o fac și asta. M-am dus, m-am spovedit și m-am rugat, m-am rugat fierbinte. Și ce s'a întâmplat? În două săptămâni fără un picur de medicină mă făcusem deplin sănătos. Puteam dormi, mânca și bea, dureri nu simțeam. Dar eram sănătos numai trușeste. Spiritul îmi era încă morbos: eram societatea, nu puteam conversa cu nime. Cauza încă nu o știam. Mai târziu am aflat-o. Sufletul meu, ce e drept, era curățit de păcate, dar avea încă să sufere pedeapsă pentru ele. Și starea mea sufletească era pedeapsa. M-am întors la Pesta,

unde mi-am câștigat un oficiu mai mic. Trăiam singur, încunjuram oamenii.

Într-o zi ieșind din biserică Franciscanilor aud o femeie zicând: „Fericit va fi acela, care mâne se va spovedi și cuminecă!“ „Cum, o întreb eu, doar mâne nu e nici duminică nici sârbătoare?“ „Nu, îmi răspunde ea, dar mâne e 2 August, ziua sf. Porțucula, și cine se spovedește și cuminecă, acela va dobândi indulgență plenară.“ I-am mulțumit și am plecat. Am intrat într-o prăvălie și mi-am luat un catehism. Ajungând acasă am căutat în el, ce e indulgența plenară. În ziua următoare m-am spovedit și cuminecat. Ce s'a întâmplat în sufletul meu, nu-ți pot spune. Atâta știu numai, că din momentul când am ieșit din biserică eram altul, pentru mine era tot atâta de eră ministru sau hamal acela cu care mă întâlneau vorba îmi curgea de pe buze fără pedecă. Puteam iarăși conversa. Da, eram sănătos pe deplin și cu spiritul. Indulgența mi-a deslegat și sufletul de cătușile pedepselor vremelnice. Am mers acasă, și am luat din nou catehismul, l-am învățat din cuvânt în cuvânt. Și azi nu fac altceva, decât, că trăiesc după prescrișele catehismului. M-am convins în decursul unei vieți pline de sbuciumări, că în momentul, când omul pășește peste hotarale, ce i-le statorește catehismul — s'a isprăvit cu pacea, cu fericirea lui. Mintea noastră e cu mult mai mărginită, decât să nu aibă lipsă de un conducător, și

acesta e catehismul. Te rog înseamnă-ți bine ce-ți spune un om bătrân pătit. Și nu crede, că sunt numai singur în acest oraș, care trăiesc după catehism, și care trăiesc cu adevăratul dor de a mă perfecționa, nu, suntem mulți, ba am format chiar și o societate constătoare din peste 400 membrii. Sunt acolo jidani, sunt reformați, sunt catolici, cari azi toți trăiesc după catehism și au devenit catolici buni, creștini după inima lui Hristos.

Ți-le-am spus acestea, ca să vezi, că ceea ce vi-se propune dvoastre în teologie nu e literă moartă, nu sunt scornituri omești, ci o filosofie adâncă, o filosofie adusă din cer, care singură e în stare, să ne facă pe noi fericiți, îndestuliți. Ești încă tiner, vei vedea, viața are să-ți dovedească adevărătatea ziselor mele.

Dl A. sfârși. Tăceam amândoi. Ochii mi-s'au umplut de lacrimi. I-mi veni să-i sărut mâna. M-am cugetat mult asupra celor auzite, și involuntar mi-am completat zisa sf. Scrituri: „... iar celor umiliți le dă dar“ — darul credinții.

Iată o Marie Magdalena în chip de bărbat.

Simion Gocan.

(Va urma).

După finea examenului la oarele 8 sara s'a servit cina, iar după aceea dansul a continuat încă.

La un signal dat elevele adunându-se în mijlocul salei au început a recita rugăciunea de sară, apoi:

„Să ne rugăm pentru sănătatea Patronului nostru Episcop Demetriu.“

„Să ne rugăm pentru repausul sufletului repausatului Fundator Episcop Mihail Pavel . . . .“

Și ne-am rugat cu toții . . . .

— n. — p.

Dela Cluj.

Reuniunea meseriașilor români.

Se auzia din vremuri vechi, că în Cluj există o reuniune de meseriași români, dară despre o lucrare mai conștientă, despre apariția și afirmarea ei în public să auzia foarte puțin. În primăvara anului trecut vre-o câți-va membrii mai de inimă a acestei reuniuni au socotit, că e sosit timpul, ca să scoată reuniunea aceasta din amotăla și nelucrarea, în care zăcea, și au pus-o în mâinile unui comitet nou, tinăr, dornic de lucru având în frunte pe Dl preot *Eugen Pop Păcurariu*. Nădejdiile, ce le legaserăm de noua conducere s'au realizat, reuniunea s'a recules și a reinviat spre bucuria și mângâierea noastră a tuturor.

Șirele împrăștiate ale meseriașilor noștri atât de răsleți în estenziunea acestui oraș, încep a se închege, interesul față de reuniune crește mereu, și de-odată spre uimirea celor ce cunoșteau starea de mai înainte, văd organizându-se în sinul reuniunii un drăgălaș și impunător cor mixt de meseriași. Prima apariție a acestei noue alcătuirii, a avut loc anul trecut în 21 Iunie n. — când s'au afirmat cu demnitate cu un concert, a cărui program eră cât să poate de ales. Să încep apoi conveniri sociale împreunate cu distracție și lectură sănătoasă și prețioasă. În 20 Decembrie n. anul trecut a aranjat o serată asemenea unui concert. La anul nou 1909 o altă serată împreunată cu dans. Iar în 21 I. c. de sfârșitul carnavalului a aranjat o nouă serată, cu un program variat și ales.

Cu aceasta ocaziune am constatat cu plăcere, pornirea aceasta sănătoasă a reuniunii sprijinită foarte mult din partea tinerimii. Alături de meseriașii noștri, alături de Doamnele și Domnișoarele lor, i-ți cadea așa de bine să vezi în cor, pe părintele capelan Hățăgan, pe domniile contabili: Lupoaie, Bancu, Nemeș și tinerii universitari.

Punctul de forță a producțiunii a fost „Răsunetul ardealului.“ de Vidu, în care am constatat cu plăcere, că Doamna *Ana Radu*, are o voce foarte plăcută și frumoasă, cântând cu adevărat sentiment frumosul solo „Codrule ce te mândrești“.

Frumos s'a cântat „Foaițe verde, pup de crin“ de T. Popovici. Toate piesele au

fost repetate. Restul programului bogat în 9 puncte a fost alcătuit din piesele: „Marșul economilor“ de Porumbescu. „Doină, doiniță“ de Vorobchievici; „Dulce Bucovina“ de A. Popovici; „Înzădar alerg pământul“ de Dima; „Hora“ de Popovici; apoi o conferență de Alesandri, ținută de tinărul student în medicină Nicolau Ștefan—Sculici; și „Ispita“ de G. Coșbuc declamată de simpatica Dșoară Florica Crișan.

Vrednica prezentare a adus cu sine, ca inteligența să-i prețuiască bunele porniri și frumoasele succese de până acum, și prin prezența ei s-o sprijinească. Nu pot trece cu vederea împrejurarea cea mai îmbucurătoare dintre toate experiențele ce am câștigat până acum, și anume, că de astă dată meseriașii de toate soiurile și păturile s'au prezentat în număr foarte însemnat.

I-ți eră mai mare dragul să vezi tinerimea universitară reprezentată în număr aproape complet, și alături de ei câteva familii din inteligența din Cluj și jur, petrecându-și și simțindu-să bine în aceasta de tot animată seară.

H. A.

Cronică literară.

„Răvașul“ dela Cluj, întemeiat de păropop Dr. Elie Dăianu, dela începutul acestui an a trecut sub direcțiunea unui comitet. Nrl 1 apărut săptămâna trecută se prezintă foarte bine. În frunte, publică un articol elogios asupra preotului Agărbicean, articol iscălit de T. Tomescu și împodobit cu portretul tinerului scriitor. Urmează „Amintiri din Scandinavia“ de Dr. Pavel; o succasă traducere din „Dreizehnlinden,“ de I. Roșioru. — Impresii de călătorie în Macedonia ale Arhiepiscopului de București Mgn. Netztrammer, foarte interesante pentru observațiile istorice și etnografice ce cuprind în partea politică, — care gândim noi, că tot eră mai bine să lipsească, — întâlnim un important articol asupra tovarășii politicienilor noștri cu socialiștii, care cuprinde multe adevăruri. — Dorim confratelui dela Cluj, să se prezinte tot așa de bine și pe viitor. — „Păstorul sufletesc“ nrl 2 are în frunte portretul și note biografice asupra iubilariului și simpaticului protopop George Trăilă dela Timișoara. — „Neamul românesc literar“ al dlui Iorga are în nrl 2, un lung articol asupra Maramurășului românesc, scris din prilejul posesiilor populare publicate de vicariul Tit Bud, în ediția Academiei. Amintirile din Ardeal iscălite de T. O. sunt foarte sarbede. Apoi poesii de Elena Farago și G. Rotică, Situația școalelor românești din Ardeal de I. L. articoli asupra Dobrogii, țărânului suedez, românismul în Bucovina, iscăliți aproape tot de nume necunoscute. — Frumos se prezintă în acest an și revista „Ramuri“ dela Craiova, nrl 2 are articoli iscăliți de Iorga, Soricu, Străjanu, Vulovici, Theodorian ș. a. Ceva interesant: aproape în

fiecare număr are poezii traduse din unguerește, lucru care la noi ar fi taxat imediat, ca contrar vederilor naționale. Curios!

Pentru nenorocii din Messina.

(Continuare).

66. Ocișoara	3:30
67. Foldal	6—
68. Tăuni	25—
69. Cason	4:40
70. Odverem	4:40
71. Poiana	2:40
72. Oarda sup.	8—
73. Lechința	31:50
74. Bosna	5:40
75. Popfalău	17:48
76. Rediu	32—
77. Stenea	8—
78. Calvaser	6—
79. Făget	11—
80. Ghelința	5—
81. Alecuș	4:40
82. Berchiș	15:50
83. Sând	30:88
84. Gurariului	5—
85. Ciuciu	6:50
86. Cosma	3:60
87. Sânbenedic	2:60
88. Stana	6—
89. Gârbova inf.	18—
90. Feneșul săs.	14—
91. Buciumi	70:06
92. Adrian	2:20
93. Chinar	8:40
94. Craifalăul-de-câmp.	10—
95. Cașolț	7:90
96. Totelec	12—
97. Cuștelnic	3—
98. Ghimeș	30—
99. Șura-mică	6:96
100. Keheleszentiván	14—
101. Tritul-sup.	5—
102. Vizocna	13:24
103. Asinip	7:20
104. Cianul-deș.	66—
105. Jucul-infer.	18:62
106. Chichindeal	3:88
107. Cs.-Gorbó	22:50
108. Stupini	14—
109. Bilbor	6:78
110. Sălcud	14:30
111. Dumitra	12:60
112. Ciud b.	4—
113. Berghin.	1:04
114. Cs.-szt.-György	3:60
115. Spálnaca	3:10
116. Beica-rom.	10—
117. Breț	5—
118. Săcădate	2—
119. Balda	1—
120. Sâmbotelec	24—
121. Gâmbuț	16:50
122. Bagin	13:64
123. Mânăstur	50—
124. Șomfalău	7:88
125. Deaș	13—
126. Șomștelnic	11:54

Societate pe acții pentru comunicație și export de ape minerale ungare. Budapesta, V., Balthory 5.

Vânzarea exclusiv a următoarelor ape minerale:

Apă de Borszék fântâna principală	Apă de Boholt	Apă Hebe (Sângiorgiu)
> > Borszék fântâna Kossuth	> > Vâlcele (Előpaták)	> de Kászón-Jakabfalva
> > Borszék fântâna Boldizsár	> > F.-Rákos Mária	> > Kászón-Salutaris
> > Bodok Matild	> > Fehérkő	> > Répát
> > Baross	> > Gloria	> > Székely-Selters
> > Borhegy	> > Horgász—Hankó	> > Stoiceni (Stojkai)

Partea literară.

Mysterium crucis.

Roman

din timpul împăratului Nero

de

Felix Nabor.

(Continuare)

56

Plautus păși pe arenă; brațul stâng și-l ținea după gâtul Lydiei; carea, orbită de lumină, își ținea ochii închiși și în haina ei albă părea a fi o roză palidă.

„Ce părechie frumoasă! Eros și Afrodita!” răsună de pe tribune. „Păcat de ei!”

De pe tribunele cele mai înalte se auzi un strigăt înfricoșat: „Plautus, Plautus!” L-a scos Iulia, carea apoi căzu leșinată.

„E Plautus, fiul beliducelui!” se auzi de pe locurile din apropiere.

Atunci Plautus făcu un paș înainte. „Da, eu sum Plautus,” strigă el cu o voce, de carea odinioară au tremurat barbarii. „Eu sum Plautus, carele a dus vulturii romani până la marginile pământului! Eu sum Plautus, fiul aceluia beliduce, carele a înfrânt pe briți și și-a jertfit viața pentru Roma! Eu sum Plautus, carele și-a iubit patria, ca nici unul în Roma și și-a vărsat sângele pentru Roma. Uitați-ve, Romanilor!” — cu o mișcare repede își dete în laturi haina, încât i-se văzură ranele cicatrizate, „în douăzeci de rezbele am luptat pentru Roma: astăzi mă lupt cu lei! Asta este recunoștința Romanilor!”

Urmă o tăcere perplexă; Romanii se simțiră atinși, loviți în onoarea lor, în ei se deșteptă compătimirea pentru nobilul june însă încă nu cutează nimeni se scoată o vorbă pentru că poporul se teme de mânia Cezarului, carele aruncă priviri întunecate spre arenă.

Atunci Tigellinus păși lângă treptele tronului și strigă peste mulțime: „El este un criminal, un inamic al statului: un creștin! Unul dintre acei nazarineni, cari au prefăcut în cenușă orașul cel sfânt.”

Poporul însă deja de mult nu mai credea în povestea aceasta; toate încordările lui Nero, de a pune în cărua creștinilor incendiarea Romei, au rămas zădărnice. Lumea se convinsese pe încetul, că victimele ucise în grădinile lui Nero au fost nevinovate. Da, mulți mergeau și mai departe și spuneau publice, că împăratul este tăciunarul. Astfel acuza lui Tigellinus, că Plautus ar fi creștin, nu făcu nici cea mai mică impresiune asupra mulțimei, carea începuse a murmură în ascuns. Augustianii însă făcură zgomot mare, carele năbuși acest murmur.

Tigellinus voi se atragă poporul pe partea sa, de aceea vorbi: „Nazarineanul acesta se închină la cruce. El crede, că aceea ar fi mai puternică decât zeii noștri cei sfinți. Se vedem acum! Să-i fie permis, ca se pășască cu crucea în fața leului. Vom vedea, cine e mai tare: Crucea, sau leul!”

Augustianii scoaseră un râset batjocoritor, când Plautus luă în primire crucea de lemn, pe carea i-o întinse un servitor. La început Plautus eră surprins; când însă ținu crucea în mână, fața i-se lumină, și

simți, cum o putere uriașă, asemenea unui foc sfânt, se revărsă din cer asupra lui, simți, cum îi creștea curajul, așa încât s'ar fi luptat bucuros și cu zece fiare. Cu un suris fericit strânse el crucea la pept, ca pe o comoară scumpă. Se întoarse către Lydia și vorbi: „Aibi curaj, iubită! Vom învinge, vom învinge cu crucea.” Buzele sale îi atinseră fruntea și el șopti: „Razămă-te lângă părete. Ține-ți ochii închiși, ori și ce s'ar întâmplă. O Lydia, Lydia...”

Poporul privi toate aceste în tăcere mută. Acum se auzi o tubă, și un leu puternic năvăli pe arenă, privi în jur de sine, își puse capul în pământ și scoase un urlet răgușit. La auzul acestor tonuri înfricoșate, Lydia se înspăimântă atât de tare, încât se apucă cu mâinile de petrele zidului! Când însă văzu pe Plautus, cum stătea mândru în mijlocul arenei, se rușină de slăbiciunea ei și vorbi: „O, Dumnezeule meu, iartă-mi slăbiciunea aceasta! Sum numai o copilă, o copilă debilă!” Și ea îngenunchiă, își împreună mâinile și fucepu a se ruga. În pietatea nefățărită a acestei fecioare zăcea ceva atât de mișcător, încât ochii multor Romani deveniră umezi și priviră îngrijați spre leu. Acesta eră un animal puternic, o coamă uriașă îi încunjură fruntea cea lată, și ochii cei focosi i-se roteau înfiorători. Plautus însă nici nu clipi.

Leul bătuca năsipul cu coada sa puternică și scoase un urlet nădușit, înfiorător. Din gura sa deschisă curgeau balele. Acum leul se pitulă, fiecare muschiu al corpului său se încordă — și în momentul următor se repezi dela pământ, drept asupra lui Plautus.

Acesta însă se aruncă la o parte, ca fulgerul; fiara își greși ținta și ajunse pe pământ chiar lângă Plautus. În acelaș moment înse pumnalul să înfipse până la mâner în peptul cel lat al leului.

Animalul scoase un urlet îngrozitor și cu ghiarale sale cele agere scormoni năsipul, încât acela învăli pe luptători în nori deși.

Plautus trase repede pumnalul din rană și sări înapoi. Leul căută, cu ochii plini de sânge, pe dușman și se pregătea se sară din nou.

Plautus să feri și dinaintea acestei sărituri; de astă dată leul îi arătă gura cea puternică. Atunci îi veni un gând, ca fulgerul; împinse cu putere mănunchiul ascuțit al crucei în gura cea căscată, așa că dintr-însa năvăli afară un torent de sânge. Urletul, ce-l scoase fiara, a fost îngrozitor; chiar și privitorii, Romanii cei răci, se înfiorară.

Leul alergă turbat prin arenă așa că cei ce ședeau mai aproape de bariere se retraseră înspăimântați și se temură, ca nu cumva el se sară preste grățiile cele înalte, și să se arunce asupra mulțimei. Mănunchiul crucei se rupse prin o izbitură de balustradă, însă prin aceea partea inferioară se înfipse și mai adânc în gura fiarei.

Plautus, înarmat numai cu pumnalul, feri cu istețime dinaintea fiarei.

De pe tribune se auziau strigăte amenințătoare: „Dați-i o sabie, ca se omoare

animalul cel turbat!” Indată după rostirea acestor cuvinte, pe arenă fură aruncate mai multe arme.

Plautus își alese o sabie cu tăișul lat și drept, pe cum și o lance. Astfel așteptă atacul cel nou.

Leul își micșoră repejunea cea turbată, scurgerea de sânge din cele două rane mortale păreau a-l osteni; un torent de sânge negru îi curgea din gură și dinții cei puternici să încercau se zdrobească lemnul.

Leul însă este foarte tenace și nu moare așa ușor; animalul cel puternic își încordă încă odată mușchii. Inșă de astă dată săritura a fost cu mult mai debilă, decât cea dintâi. Brâncile cele mari se întinseră înainte și atinseră umărul stâng alui Plautus; haina îi fu sfâșiată și dintr-o rană adâncă curgea sângele.

Cu toate acestea însă el stete deja lângă leu și-i înfipse săbia cea lată, până la mănunchiu, între umeri; regele deșertului repetă urletul său înfricoșat, iar cu coada sbicini nisipul din arenă. Inșă îi lipsi puterea, ca se facă o săritură nouă; el se așeză pe picioarele de dinapoi, iar cu brâncile cele uriașe dădea lovituri sălbatice prin aer. Plautus se retrase, înse își ridică lancea sa puternică și aruncă; o rază de sânge țîni din grumazul găurit al leului. Mușchii îi amortiră și corpul cel puternic se cutremură. Cu un urlet răgușit el se rostogoli în nisip.

Acum încordarea, în care se aflau privitorii, se deslănțui deodată; izbucni un chiot nesfârșit, detunător de bucurie, încât se părea, că întreg edificiul se clătină pe temeliiile sale.

„Grăție pentru Plautus! Grăție!” strigară mii de voci. „Cezare, dă-i libertatea! Poporul o voește!”

Nero ședeă palid, cu fruntea încrățită și cu buzele strânse la olaltă. Tigellinus se apropiă de el și-i șopti ceva la ureche. El scutură capul, mănios.

Văzând mulțimea mișcarea aceasta, crezū, că împăratul nu voește să-i deie ascultare, și de aceea strigă tot mai tare, tot mai amenințătoare.

Acum cezarul își ridică mâna; larma încetă dintr'odată.

„Romanilor!” vorbi el „scumpi Romani: numai un cuvânt îi trebuie acestui îndărătnic, și e liber. Să se lapede de învățătura sa și se aducă jertfă zeilor!”

Poporul însă nu voiă se audă acum de jertfe; el voiă se vadă liber pe tinerul erou, carele a luptat, ca un zeu.

De pe toate tribunele se auziau strigăte pentru grațiarea lui. „El e creștin, însă e erou!” strigau unii. Alții strigau: „Cu adevărat, crucea a învins! Acela, care l-a ocrotit, este un Dumnezeu puternic.”

De asupra cortului împărătesc se auzi o voce: „Acest Dumnezeu al crucii este mai puternic decât zeii cei vechi. Nu ați văzut, cât de fără frică a luptat el pentru credința lui! Crucea a învins!”

Un moment Plautus rămase ca amețit; la picioarele sale zăcea fiara, a cărei limbă neagră-vănată atârna din gura cea plină de sânge. —

Ca în vis își roti el privirea prin arenă, ca și când ar fi așteptat pe un inamic nou. Însă nu zări nici unul; cu atât mai mult văzu pe Lydia, carea încă și acum ingenunchiă lângă zid și se rugă. Atunci fața i-se luminează; grăbi spre dânsa, o ridică și o duse în mijlocul arenei. Ca pe o roză palidă o prezentă el poporului. Și poporul îl pricepu. Nu pentru sine cerea el grație, ci pentru fata cea palidă.

Și când poporul văzu această iubire mare, se aprinse dintr'odată, și cirul se cutremură sub zbirățele sale.

„Grație pentru părechia amoroasă! Grație... grație!” răsună din mii de gât-lejuri, și aproape toate mâinile se ridicară spre Cezar, care răspundea cu un suris rece acestor rugăciuni fierbinți și privia cu încăpăținare la pretorianii săi, cari în caz de lipsă erau cel mai bun razăm al său față de proletariatul cel impertinent și față de patricianii cei mândri. În fine lui puțin îi păsă, dacă cei doi oameni din arenă rămăneau în viață ori nu: poporul însă trebuia se vadă, că el era Cezarul, atotputernicul, înaintea căruia aveau să se închine cu toții și că el cu atât mai puțin nu se lasă, a i-se stoarce cu sila vre-o grație.

Pe când poporul strigă tot mai amenințător după grație, ochiul său alunecă rece și crudel peste mulțimea agitată; el își dete capul înapoi, cu îndărătnicie, și demândă să se vestească în public, că acest tribun de odinioară n-a luptat rău, însă pentru aceea el nu este vrednic de agrățiat, fiindcă aparține acelei secte ticăloase, pe carea însuși senatul a hotărât, ca s-o nimicească. Așa dar Plautus și fata au meritat irevocabil moartea. El însă, Cezarul, de dragul scumpilor săi quiriți, cari au luat în scutul lor pe criminal, voia să se arete îndurător și drept, și de aceea hotărăște, că dacă nazarineanul va învinge și pe al doilea leu, atunci va fi pus în libertate. Până atunci însă el trebuie se rămână închis.

Poporul murmură în contra acestei cruzimi a Cezarului și acesta se bucură în sine, că a putut arăta poporului, că el este stăpânitorul lui. Plautus și Lydia dispărură după ușa celulei lor și poporul îi sărbători, pentru că el i-a luat în scutul său și eră de firmă credință, că la jocurile viitoare îi va vedea puși în libertate.

(Va urmă).

Bibliografie.

A apărut:

Kogălniceanu. — Un nume, care e acum la ordinea zilei, în ajunul serbărilor jubilarie ale „Unirii” este acel al lui Mihail Kogălniceanu. Figura și numele marelui om de stat sunt strâns legate de acele ale lui Cuza-Vodă, la a cărui operă socială, Kogălniceanu a fost primul colaborator.

Cine însă și-ar fi închipuit, că până acum, atâția ani dela moartea lui, n'aveam încă o biografie completă, detaliată, asupra vieții și operei celui mai mare om de stat al României moderne.

Lipsa aceasta o umple, în parte, noul volum apărut de curând în „Biblioteca pentru toți” — No. 403 — și cuprinzând acte, scrieri din tinerețe, discursuri, sub titlul atrăgător de „Mihail Kogălniceanu”. Sunt capitole extrem de interesante, sunt docu-

mentări prețioase și ele vor înlesni cunoașterea mai de aproape a activității și a vieții primului ministru al lui Cuza-Vodă, fost el însuși candidat la Domnia Moldovei.

Kogălniceanu însă rămâne o parte integrantă a domniei lui Vodă Cuza. Recomandăm călduros această broșură interesantă a „Bibliotecei pentru toți”. Prețul 30 bani.

Nr. 382 — 383 din „Biblioteca pentru toți” cuprinzând: *Othello* sau *Maurul din Veneția*, tragedie în 5 acte de William Shakespeare, traducere după original de d. Victor Anestin.

Această tragedie e una din cele mai frumoase creații a poetului și marelui dramaturg englez, care, cu o strălucire neîntrecută, ne redă săngeroasele și groaznicele urmări ale pasiunilor, cari frământă omenirea. *Othello*, deși bun și încrezător prin firea lui, devine barbar și crud sub influența perfidului Iago, — și cruzimea lui crește din scenă în scenă din cauza geloziei, care-l chinuște și-l schimbă în calăul frumoasei Desdemone, un ideal de femeie.

Opera aceasta, clasică și prin forma-i impecabilă cât și prin frumsetile ce conține se recomandă cititorilor de toate categoriile. Prețul volumului 60 bani.

1. Teologia dogmatică fundamentală de **Dr. V. Suciu prof.**
vol. I. *Apologetica creștină* fco. 5•30.
vol. II. *Tradițiunea și Bis.* fco. 5•30

2. Teologia dogmatică Specială.
vol. I. *Dumnezeu Unul, sf. Treime, Dumnezeu Creatorul, Intruparea Domnului și Grația.* fco. 7•30 cor.
vol. II. *Sacramentele și Eshatologia.* fco. 7•30 cor.

3. Hipnotism și Spiritism 1•50
Preaveneratul Conzistor Arhiepiscopesc a permis să se poată procura aceste cărți din casele bisericesti pentru biblioteci. — Să afle de vânzare la Librăria sem. teol. Blaj—Balázsfalva.

Proprietar-editor: **Aurel C. Domșa.**
Redactor respnz.: **Augustin Gruția.**

Copii debili

Ingrabă să însănătoșază dacă întrebuințează Emulsiunea lui SCOTT. Însănătoșarea să poate observă deja după prima porție.

Emulsiunea lui SCOTT

așa e de dulce ca smântâna și bolnavul cu plăcere o ia și o mistue chiar și atunci când laptele nu-l primește. E în genere cunoscut, că medicii de pe tot rotundul pământului cu căldură o recomandă!

Când cumperi Emulsiunea de SCOTT să fi cu luarea aminte la marca scutitoare Pescarul.

Prețul unei sticle originale e 2 cor. 50 fileri.

Se afle în ori ce farmacie. (47) 20—22.

Cea mai mare școală de viță de vie sub controlul statului.

Plantațiune MILENARĂ în Nagyösz comit. Torontal

Aproape 500 jugăre cat.

Lista prețurilor = gratis. =

Cumpărați dela plantațiunea milenară.

Nu-s cumpărați dela plantațiunea milenară. (6) 4—10

Să se adreseze cine dorește a cumpără Material de calitate primă Pentru plantarea stradelor în comună și orașe e mai acomodată

Acațul rotund.

Furnisăm esemplare frumoase, înalte de 2'50 m.

100 buc. cu 120 cor.

Prețcurenturi despre pomi și vițe trimite gratuit. (36) 7—12

FISCHER u. Comp
Pomi Viticultura

„Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura tovarășia românească „Mugurul“ însoțire economică-comercială în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde altoie de viță de vie de toate speciile pe cum și viță americană cu și fără rădăcină și la dorință însoțirea dă instrucție gratis ori cui în toate ramurile viticulturii.

(84) 18-52

Traian A. Todorescu,
 producător de vinuri în Világos (Șiria) lîferează vinuri foarte bune, și curate după dealurile cele mai renumite, dela 50 ltr. în sus (în engros) cu prețuri moderate depozituri: Musca-maderat, Gașa, Șiria, Covasînți, Minis.

Centrala: Világos (Com. Arad) la dorință prospecte gratuite.

(49) 15-52

„Sădirea și cultivarea viei“

de

Nicolae Pop.

Prețul: 2 coroane + 20 fileri porto.
 Se poate procura dela Librăria seminarială din Blaj—Balázsfalva.

Rog să o tai și să o păstrezi. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

La plătiri în rate numai

atunci am putea răspunde, dacă am mări prețul cu 100 până la 150 procente. — Prețul de tot moderat arătat de noi să înțelege numai la solvire momentană ori contra ramburs.

Oroloagele de aur Rem. Electro pentru domni și doamne, sunt gravate, ornate și au 3 capace, cu cadran și minuter aurit ori argintat. Pentru asigurarea acurateței să dă garanță în scris pe 3 ani.

Prețul unui orologiu e 14 cor.

E. Weiss, Wien, XV/1, Kellinggasse 1/18.

In 100 de numai 14 cor.

Rog să o tai și să o păstrezi. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

(3) 6-10

Atențiune!

Altoi de viță de vie să nu comanzi până ce nu vei cere dela mine Prețurent! Mia de altoi de viță de vie e cu 140 cor. Delaware costă mia 100 cor. □ □ □ □ □

Adresa:

Szigyártó Nagy Mihály

Felsőseged, Somogy megye.

(50) 14-25

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorii de clopote și fabrica de scaune de fer pentru clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

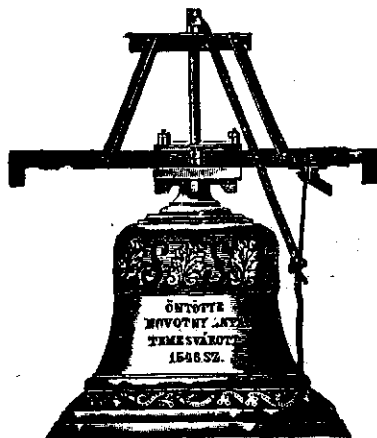
(46) 16-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fer bătut. construite spre ale întoarcerii cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toate de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transsylvania“

din Sibiu

(45) 16-52

↳ întemeiată la anul 1868 ◀

Sibiu, strada Cîsnădiei nr. 5 (edificiul propriu), asigură în cele mai avantajoase condiții:

◉ contra pericolului de incendiu și exploziune. ◉
 edificiilor de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nătrețuri și alte produse economice etc.

◉ ◉ asupra vieții omului ◉ ◉

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală
 Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 95.816.412 coroane.
 capitale asigurate asupra vieții: 9.882.454 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit:
 pentru despăgubiri de incendii 4,484,278.83 cor. pentru capitale asigurate pe viață 4,028,113.12 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:
 Direcțiune în Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5 etagiu I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj și Oradea mare pe cum și dela subagenții din toate comunele mai mari.